

19

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Μαυ. Π. 19/1970*

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Συν. 1969 / Νοβ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... **ΡΟΔΙΑΝΗ**
 (παλαιότερον ὄνομα: **ΡΑΔΟΒΙΣΤΑ**..), Ἐπαρχίας... **ΚΟΖΑΝΗΣ** ..
 Νομοῦ... **ΚΟΖΑΝΗΣ** ..
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος **Εὐάγγελος**
Ψανιδῆς ἐπάγγελμα... **διδάσκαλος**
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... **Ροδιανή - Κοζάνη**
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... **Πέντε (5)** ..
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον **Παῦλος Παπαρηγορίου**

 ἡλικία... **62** γραμματικαὶ γνώσεις... **Δημοτικὴν**

 τόπος κατογωγῆς **Ροδιανή - Κοζάνη** ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΠΑΡΗΓΟΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκήν ποιμνίων ; **Διὰ βοσκήν ποιμνίων. Ἐκμεταλλοποιεῖται**
ἡ περιοχή τῶν ἀγρῶν πρὸ ἡμῶν διὰ ἀφρανόλαυτον.
 Ὑπῆρχον αὐτῇ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; **Αἶμα ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα.**
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἀνήκουν δι' ἰδιοκτησίαν. (Μονὰς - Τούρκων)
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; **Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν μέχρι τοῦ**
θανάτου του.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν; ... Εἰς ἀμφοτέρας, γεωργίαν...

καὶ κτηνοτροφίαν......

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν; ... Ναί......

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα: τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των; Ἐργάζοντο...

αἱ καὶ τοὶ καὶ τοῦ χωρίου. μετὰ τῶν οἰκογενειῶν. καὶ ἔλαμβανον τὸ ἥμισυ τῆς παραγωγῆς......

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.) Μισακάτορες. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις;...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα); Ἐν εἶδος...

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον; ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος;

Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται. ἐποχικῶς ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ ἡμερομισθιοῦ. μετ' εἶδος. ἀπὸ τῶν οἰκ. τοῦ χωρίου......

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι. ἀπὸ τοῦ χωρίου. ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν γύρω χωρίων......

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου προῦ ἐπὶ ἐπὶ γαίαν δι' ἀνέγερσιν ἐργασίας; Ἐπὶ γαίαν οἱ νέοι καὶ ὑπηρέται καὶ γυναῖκες......
ἀλλὰ χωρία......

β) Ἐπὶ γαίαν ἐποχικῶς: ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶμματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ.; Ἐπὶ γαίαν καὶ ὑπηρέται......

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιās μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 ..? Ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον βοῶν καὶ αἰγοπροβοῶν......

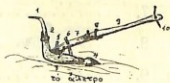
2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Περὶ τὸ ἔτος 1952

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἐκρημίσθη ἀπὸ τὸ ἔτος 1925.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον αὐτὸ ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ἐκρημίσθηται μονοφτερό διόλου τῶν ἀγρῶν.
Ἡ κατασκευὴ τῶν ἐγένετο ἐν ἐργοστασίῳ τῶν Βόλων καὶ ἡ προμήθεια ἐγένετο ἀπὸ κατασκευαστὰ Κοζάνης......

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....
 2..... 5..... 8.....
 3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῇσει;) .. Ἀπὸ τὸ ἔτος 1955

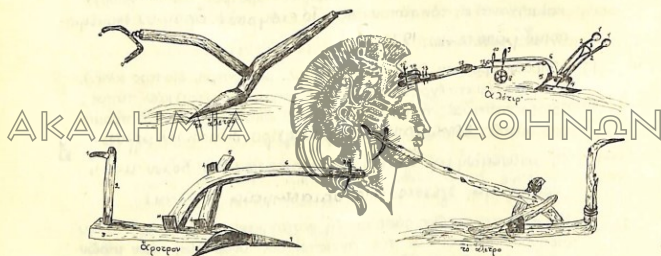
3) Μηχανὴ θερισμοῦ .. Ἐν ἐργασίῳ χρῆσις θεριστικῆς μηχανῆς.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) ἀνέχοντα χρῆματα.

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ἡλθ. τοῦ 1950.

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον τὸ ξύλινον ἄροτρον κατασκευάζει
ἀπὸ τεχνίτη τοῦ χωρίου.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ υπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὄνι. Τὸ ὄνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὄνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

.Ἰδ. ὄνι. τοῦ ξυλίνου. ἀράφου. ἤτοι. εἰδηρῶν. καὶ ἐκρηγισμοῦ αἰτο
.φί. ὅλων. τῶν εἰδῶν. τῶν. χωραφιδῶν.....
.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

..δὲν. ἐκρηγισμοῦ αἰτο. ἐπιδῶν.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;.....

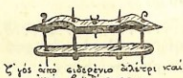

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

εὐκαρπυιὰ, εὐμελάρι, πριόνι, ἀρίδα, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ.....
.....

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος. *βόες, ἵπποι, αἶμα, ἡμίονοι...*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ;... *Χρησιμοποιοῦνται. ὄνος...*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Διὰ τοῦ βόος ἦτο εἶναι ἀναγκαῖος ὁ ζυγός.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

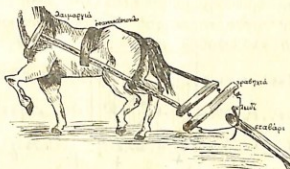
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *ἀπὸ ἐφ' ἑνὸς ζώου. ποτέ...*
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. Ὀργωνεν ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

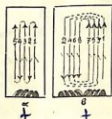
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Ὁ γεωργὸς κατευθύνει τὰ ζῶα με σχοινία ποὺ προσδέονται
 εἰς τὰ μαθήσια τῶν ζῶων.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθεϊαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.. *Μὲ τὸ ξυλὰ λειρὸν* .. *ὡς τὸ ἐκτεδιάγραμμα (α)* ..
 .. *ἔνθ' μὲ τὸ διὰ βρά λειρὸν* .. *ὡς τὸ ἐκτεδιάγραμμα (β)* ..

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίδας, γτάμιες, σταισιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; *Ἡ σπορὰ μὲ τὸ ἄργωμα γίνεται μετὰ βάρους* ..
ἐν αὐτῇ τῶν ἀποίων .. *ἔκτ' ἀποδοῦναι ὀρασμέλια* ..

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ;

Ἡ λωρίς ἐχωρίζετο μὲ τὸ βάρνισμα τῶν ποδίων ..

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον ; *Ἡ σπορὰ γίνεται μόνον μὲ τὸ ἄροτρον* ..
ἐν τῇ βάρνῃ ..

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ... *καθέτως* ..

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ... *ἂν ὁ λ. φ. τὰ ὀργώματα*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Διὰ τὴν σποράν τῶν δημητριακῶν ἐγένετο καὶ μῦνα. Μάϊον τὸ ὄργωμα, κατὰ μῦναν ἰαίλιον τὸ δισβόλισμα. καὶ τὸν Οὐνὸν θρίον. ἢ σπορά. ἢ ἡμέραν γίνονται. μετὰ πρῶται βροχεῖ τὸν φθινόπωρον τὸ ὄργωμα καὶ ἐν συνέχειᾳ ἢ βροχῇ*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα τῶν λαχανικῶν καὶ κηπευτικῶν

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν αὐτοῦ ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐπὶ ἐν ἔτει

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχήν;

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *τὸ δισάκι καὶ ἡμέραν τὸν φθινόπωρον*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

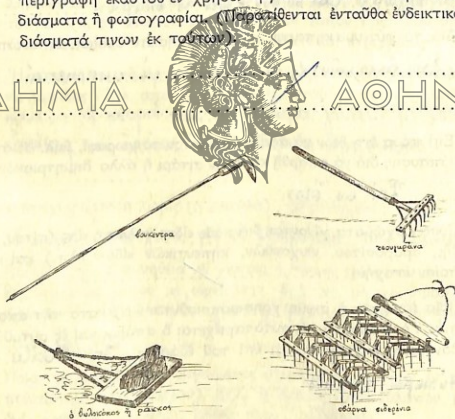
..Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον (βουκέντρον) ἢ...
 ὁλοῖται τοποθετεῖται... εἰς τὸ ἄκρον... ἐν βουκέντρῳ...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); Δὲν γίνεται ἰσοπέδωσις. Χωρεῖται.

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
 .. Οὐδέν.. ἡρώων.. βοιδοῦν.. ζευγολάτην.. εἰς τὸ ὄργωμα..

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους... Διὰ τὴν σπορὰν αὐτῶν καλλιεργοῦνται...
 .. αὐλάμια.. ἐνῶ τὰ ἄλλα διὰ τῆς χειρὸς

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ... Διὰ βοσκήν καὶ τριφύλλι.. τὰ ποτιστικά.. ἐνῶ διὰ ρόβη.. ἄλλοι ἄγροιοι..

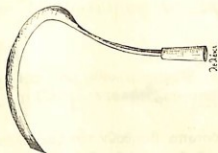
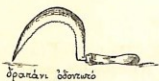
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιᾶς (βραγιᾶς) καὶ ἄλλως. Ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων.. χινεῖται καὶ σήμερον.. μετ' αὐλάμια..

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 τὰ θυματριάς θερίζοντες με τὸ λελέμι -

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). με. υφ. α. ...

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). με. λ. α. ...
 τὸν φ. λελέμι. (ἀρετήν) ... με. υφ. α. ...

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;
 με. χειρολαβή. ὀν. ζυλιν. Ὁ βιθυραῖς. βιθυραῖος ...
 ... λέγεται με. υφ. α. ...

5) Ποῖος κατεσκευάζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ... *Ὁ... Γιδεραῖ.*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσews καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *Ὁ. θεριδμοῖ. τῶν. ὀνυ. νηριανῶν. χινετ. μί. τῶ. θρενῶν. ἐν. τῶν. ρεβιθῶν. γαυῶν. ρόβων. μί. τῶ. χεῖρα.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... *ἐν. ὕψοι. μί. αἱ. ηιδρυαῖ. ... ὁ. ἐν. ευστοιων.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ... *οἱ. διὰ. τοῦ. ὀνυ. νηριανῶν. ὀνυ. νηριανῶν.*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... *οἱ. ἴδιοι. οἱ. θερισταῖ. ἀποθέτουν. ... ἐν. τοῦ. ἐδάφους. τῶν. χεριές.*

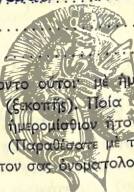
4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... *οἱ. χεριές. ἐν. τοῦ. ἐδάφους. τοποθετοῦνται. πολλὰ. μαζί. καὶ. αἱ. κεφαλαὶ. τῶν. σταχυῶν. εὐρίσκονται. πρὸς. τὴν. αὐτὴν. κατεύθυνσιν. ... ἀπὸ. τῶν. κατεύθυνσιν.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. Λεγονται. χεῖρες

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτῶν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ; Θερίζουν ἄνδρες..
καὶ γυναῖκες. ἀπὸ ἑ. ἰδίου χωρίου

2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ἐξακοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ἐνομοτολογίαν)

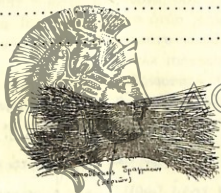
3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αισθάνωνται
 κόπῳσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Προὶ προφύλαξιν καὶ ἀριστερᾶς χεῖρος. ἐφέρεται...
ἡ παλαμαριὰ καὶ πρῶται ἡμέραι ἀεὶ ἐργάζη
ἐξέρχον. ἐκ. ἑ. γίνεσθ. ἡμερῶν. ἡ. ἡ. πονῇ. ἡ
μεσῇ.

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ο. Μπαλατζής. ἔδενε τὰς βιάκας μόνον τὸν
μὲ κεράβωλα. ἀπὸ ῥιζῶν μὲ τὴν βοήθειαν
τῶν κλιττινιῶν. Τὸ τοῦτο μὲρὸς ἐξήλυν
τὴν μέσων μετῆρσιν καὶ τὸ ἐκ μέρους.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πώς ἐτοποθετοῦντο ;

Ἀνὰ ἐννέα δεμάτια συνεκentrώνοντο εἰς ὅριον
μέρος τῶν θερισμένων ἀγρῶν καὶ ἐξήλυντο
« μουργιὴν μὲν »

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Ἰαν. τὸ ἔτος 1908 -

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

..Η. σπορά.. καὶ.. τὸ φύτευμα.. ἐν.. παλαιῶς ἀρχί-
..ζει.. ἀπὸ.. τοῦ.. μή.. Μαυρίου.. μέχρι.. τοῦ.. μή..
..Ιουνίου.. Ἰουλίου.. Σεπτεμβρίου.. καὶ.. Οκτωβρίου.. συνήμει.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.. Ἡρό. εἰς.. τὸ.. βγαλνισμὸν.. ἐχρήσθη..
..τὸ.. δινεῖ.. καὶ.. διὰ.. μικρὰς.. ἐκτατάς.. ἐν..
..γῆνι.. μὲ.. τὸ.. ἄροτρον..

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζῴων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

..Ὡς.. ἐκινετο.. πάλαι.. ἐν.. διατροφῇ..
..αὐτῶν.. ζώων.. μὲ.. ξηρὰ.. χόρτα..

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

..Ὡς.. εἰς.. τοῦ.. 12.. - (2) / -

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
σίς του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Ἰ.α. Περιφρο-
νεραι αὐτῶν εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν - εἰς περιφρον-
ῆσιν αὐτῶν. π.χ. παλαιὰ εὐμερὲς καὶ εὐδαιμονία (ἀδελφὰ μοῖρα) . ἡ κρυφαῖ
ἐρευνετο εὐαλλαξ.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἡρχιξε ἄλ-
ωνισμὸν . ἄλωνισμὸν . μετὰ . τὸν . ἄλωνισμὸν .

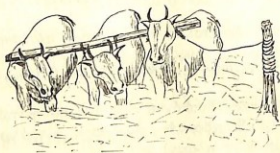
- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).
(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Ἐμὲ . χωματάλωνο .
καὶ . πετράλωνο .

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστου ἐξ ὧν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου υπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). Ἰνδοίαν . εὐμερὲς καὶ εὐδαιμονία . ἀπὸ . τὰ . κόπρανα .
καὶ ἄλωνισμὸν . ἐν . συνειρήνῃ . ἐξέρχεται . μετὰ . νερόν . ἡμεῖς
ἐρρίχναμε . ἐπὶ αὐτὸν ἄχυρον καὶ ἔβαζον τὰ ζῶα καὶ .
τὸ . παλαιῶσαν .

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;
Ἡμεῖς ἄνω . προετοιμασία . ἡρχιξε . ἡμεῖς . ἐπεὶ . ὁ . θεὸς .
ἡ . αὐτὴ . ἐπὶ αὐτῇ . ἔφραξε .

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλ-
ωνον

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.
 τὰ βόδια ἐπαθεῖν κ.ο.κ. μενέρον τὰ ἀλωναύου...
 Ἄν. ὁ ἀλωναύος ἐξένειο μενέρον τὰ βόδια ἦσαν πρὸς τὴν
 ἐπὶ αὐτῷ μενέρον μενέρον τὰ βόδια ἦσαν πρὸς τὴν αὐτῷ -

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ῖσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

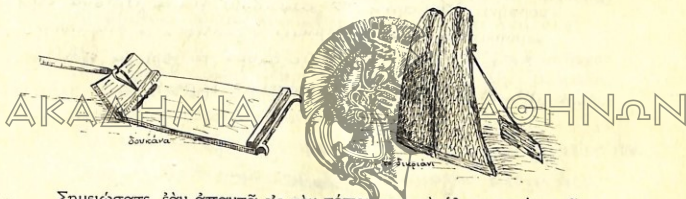
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
 νου, ξύλινος στύλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηλὴν ἢ
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτως νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ἐξ. αὐτῶν. ἀλωναύου. ἡμῶν. καὶ τὰ μενέρον. ὁ ἀλωναύος. ὅσον ἐξένειο. τὰ βόδια. γὰρ νὰ ἔρχονται.
 γύρες. γύρες. καὶ γὰρ.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωναύ-
 ον στύλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Τὰ ἐξ ὧν .
 .ἢ ἐκ ἀλόγου . . . ἔφευγον . . . μετὰ ἐκαινὴ ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἐκείνου
 . ἡμεῖς . . . τὸ ἐκαινὸν τοῦ ἀλκινόωντος καὶ ἐκείνου
 . ἐκείνου . . . μετὰ τὸν ἐκείνου ἐκείνου . . . ἀλλὰ . . .

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὀπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μετὰ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ά.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; . . .

Ἀπὸ ἐκείνου χρησιμοποιεῖται μηχανισμὸς ἀλωνισμοῦ μέδων . . .

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

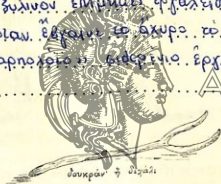
Ὁ ἀλωνισμὸς ἤρξε μὲ τὴν ἀναταλή τῶν μῆλων καὶ
ἐιλεῖων. εἰς 2-3. τὰ ἀπογεύματα ἀναλόχως μὲ τὴν
ἀποδημίαν τῶν γῶν καὶ τῶν δεματιῶν.....

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἰσχυρὸν αἰχμή τῶν ἀλωνιστῶν χιὰ τὸ χύρισμα. ἐκρη-
σιμποιεῖται ξύλινον ἐπιμηκὲς ἐργαλεῖον καὶ τὸ δικράνι...
Ἰσὶ τέλει οἷαν ἔχουσιν τὸ ἄκρον τὸ χύρισμα ἐξένειο
μὲ καὶ μαρμαροῦ διακρίνει ἐρχομένη... ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

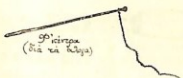
13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλῶνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; κατὰ τὴν διαρκειαν τῶν ἀλωνιστῶν ὁ γεωργός

μὲ τὸ δικράνι ἐρχεται γύρω ἀπὸ τὸ ἀλῶνι ρίπτει τὰ
ἀλάτλια διακρίνει πρὸς τὸ μέγεθος.....

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). Οἷαν τὴν
ἀλωνιστὴν χινῶσαι μὲ ἄλσος ἐκρησιμποιεῖται καματεῖκ.
ἐνὺ μὲ φρόνιμα καὶ τὸ δικέντρον μετὰ τὴν περὶ τὴν.....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

11. ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου πηγεῖται ἐκ ἐπρώτης τοῦ ἀλωνιστοῦ»

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ τὴν ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Οι σταχυὲς προτοῦ λιχνισθεῖν ἀρχοῦναι «λαμπνί».

- 17) Ποιοι ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνιστὰι (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τορπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστὰι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδινὰ ἢ αἰγὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

Ἀλλ' ἔτι ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τὴν ἐκτὸς οἰκογενεῖάν του.

Ὅτι οἱ εἶχαν διὰ τοῦ φωτός νοήσαντες ἄλογα ἀπό.

Βλάνκοις . ζή . περιοχής .

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἰὼ. μὴνὴν παρόντων ὁρματιῶν καὶ προστῷ ἁμὲν ἐσσι βμ. αβδαν

2. ὁ δὲ λαὸς οὐκ ἔχον ἀνάγκη ἀπὸ ψωμί· ἔχονα χρῆται τοῦ κοράντιον.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

καταβυωσσει οποι μαρμαριζει. για να είναι βαρύ, μόνος...

ἡμεῖς, οἱ 50 καὶ παλαιῶς, οἱ 20 + 4 παλαιῶς, ἐκεῖ ἐκινήσα ἑρμηνεύον
 παραμυθησάμεθα οἱ 20 καὶ οἱ 10 -

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου; (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.) Ὡς αὐλὴς, ἡμῶν, μαλὲς αὐτῶν αὐτῶν, διαφο-
ρετικὰ διὰ αὐτῶν, κοπάνισμα, φακῶν, ρεβιθίων, κ.λ.λ. μόνον, δι' ἑμὲ
παροῦντες.

κοπάνος εργαλείον

ξύλο κοπανιστοῦ διὰ τὸ κοπάνημα
μαζοῦ αὐτοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

τὸ διὰ τὸ

ΛΟΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; Ὡς... κοπάνισμα, φακῶν, ρεβιθίων, κ.λ.λ. μόνον, δι' ἑμὲ
παροῦντες...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς
ἐκ τῆς ἑλ. Περ. 1935

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες διὰ τὸ λίχνισμα λέγονται « λειῶμα »
τὸ λειῶμα σωρεύεται μὲ τὸ καριολοῦ καὶ τὴν ζιγρῶνα.

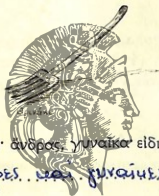
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔξιμον τοῦτο.

5. Ο βιολογικός ρυθμός ζωής. Έχει βιολογικά επιπτώσεις.....

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

τὸ λίκνισμα εὖν' ἀρχὴ γινόταν, μὲ τὸ καρπολὸν Σαῖ.
τὸ πατωτέρω βυῖμα). ἔπειτα, μὲ τὸ «Γ.μ.ἰ.ἄρ».....

AKAΔHΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Λιχυσῶσαν. ἄνδρες. καὶ γυναῖκες. ἐπὶ αὐτῆς. διουραγείας.

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δεύτερον ἄλυνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Τὰ παῖδρά τε γὰρ καὶ τῶν θλακίων λέγονται ἡ κόπρωσις

Ο καρπός από τα κόκκαλα αποχωρίζεται με το...

καπάνισμα. Καὶ τὸ λίχνισμα ἔνα κορίτσι. Ξεχωρισ-
λὸυβε. ἔκχωριζε τὰ κοῦραλα.

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

.....
.....
.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;
Ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ κόνερα γίνεται με-
τὰ ξέβειβαλίσματος κατὰ τὸ λιχνισμα -

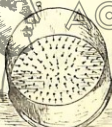
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

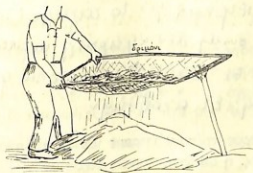
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο πάλαιο δερμάτινο

κούρος ἢ ἀνύλαρος

δερμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

τὸ δέσμιθάλισμα γίνεται μὲ ἐκάρωθρον. τὰ κοίταρα κοπανίζονται καὶ ἐν συνεχείᾳ διρμυνίζονται. Αὕται πάλι θά ἀπομεινουν... διόσονται... ὡς τραφή. γιὰ τὰ γῶα-
.....
.....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπαρμός τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; Ὁ καρπὸς ἐκχυματίζεται εἰς...

σωρὸν μὲ τὸ φτυάρι. ἢ ἐπὶ τοῦ σωροῦ χαράσσεται μικρὸ σταυρὸς πρὸς ἄνατολάν. ἢ ἐν συνεχείᾳ ἐμπηγνύεται τὸ φτυάρι ἢ τὸ κορναλάκι ἀμφὶ τὸν θά. τὸ μέγεθος τοῦ σωροῦ γιὰ τὰ ἡλιαροθισθῆ... εἰς τὰ γάρρια-
.....
.....

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Ἀφ' οὗ τελειῶν. κοφθιθεῖ. ὁ καρπὸς.....

γίνεται τὸ μέτρημα μὲ τὸ ταχάρι. τὸ πρῶτο ταχάρι. ὅτε ἐκβείη θηλή. δὲν ἔχῃ κρεττίζ. καρποὶ ἢ εἰς. καὶ... κοφθιθεῖ. δὲ. βαίνουσι... κατόπιν φορτώνονται καὶ... μεταφέρονται εἰς ἀποθήκην.....
.....

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

κευσις εἰς τὴν ὑπαίθρον; ἴδ. εὐαγγέ. ἀκρυῶνας. εἰ. λχυρῶν
διαφορευσά. εἰ τὸ ἀλῶν. ἐκχυμῆζετο. ἐκχυρῶναι. 27.
ἔνδ. δὺλο. βλ. μέγ. καὶ τὸ ἔκχυρο. γύρω. γύρω. ἀκρυμμένο.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα; ...
 Ἡ διαλογὴ τῶν σπόρων ἐγένετο ἀπὸ τοῦ μακροῦ θερισμοῦ.
 Τα μακρὰ ἀνὰ τὴν ξυμμετρίαν καὶ ὁ ἀνὰ τὴν ἐξέλεον.
 χωρὶς τὰ ὁ σπόρος αὐτοῦ κρεμνοποιεῖτο διὰ τὸν καιρὸν.
- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὕπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὸ ἄναμμα φάσας γίνεται ἐν μέρει καὶ μεγάλῃ
? Μοιρᾷ. Συμμετρῶν οὖν τῶν ἀπὸ τοῦ πατρὸς υἱοῦ
καὶ ἀνθρώπῳ (σφ. εὐρ.).

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Μικρή και μεγάλη Ακουσία. Εί. την πορεία του κο-
φίου και το άραυ μέλι το βαχικό-

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Φανός —

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;

Συνήθως τὰ παιδιά —

2) Ποῖος ἢ ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπό ποῖον μέρος ;

Τὰ παιδιά ἀπό τὸ δάος.....

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τὰ ὄξυα ἐπὶ δάος τὰ παιδιά καὶ τὰ μέλ-
ληρουν καὶ τὰ κέρια — Τὰ συγκεντρώνουν εἰς ἓν
μέρος καὶ τὰ καὶν ἀπὸ τὰ —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα —

Μετὰ τὸ εὐχμεν καὶ τὴν
φωτιά ἀποκαυθύνει καὶ τὸ τραχηλίδιαι
ἀναμείει καὶ δὲ ἰξίδουν τὸν κόπο καὶ γράφουσιν —

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

ῥηεῖσι τοῖς ἀνέγκαι... φῶτοι καὶ γείρει καὶ τὰ
καὶ καὶ τὰ... ἔχει... « Οἱ γυῖλοι καὶ πᾶσι τοῖς...
πῆρ... καὶ τὰ —

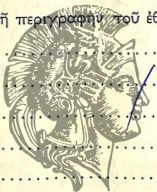
- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

..καίονται μεδφ1-.....
.....
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΘΕΡΙΣΟΥ

ΣΕΛΙΣ 15 § 5

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ τραγουδοῦναι τὸ πρῶτ'
Ἡ Λιάουαινα

Λάμπει ὁ ἥλιος τὸ πρῶτ' (μαῦρη Λιάουαινα)

λάμπει τὸ μεσημέρι,

ἔτει λάμπει ἡ Λιάουαινα ἐπὶ τοῦρμικαι τὰ χέρια

χιλίοι παῖδες ἀμνηστιά ἡ φρεῖ χιλιάδες πόου

ἐπὶ μέν παῖν ἡ Λιάουαινα μετ' τὸ σταυρὸ ἐπὶ χέρι

χιλίοι Ἀρβανίτις ἐπὶ ρυτῶν ἡ χιλίοι τὴν ξιτάζουν:

Λιάουαινα πρὶ δὲ πικρὰίει τοῦρμικαι εἰνὸς τὰ πᾶσι;

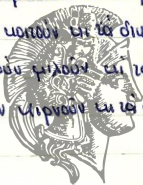
καὶ τὰ ἡ δὲ εἰνὸς τὰ πᾶσι τὰ μουνιτῶν

πικρὰ ὡς τὰ μάτια μου τοῦρμικαι τὰ τὰ φιλίεγ.

τὸ τραχυνόωσαν τὸ θράδν εἰς χυρίον

Φιχχάρι μου

φιχχάρι μου ψηλόλαμπρο φρογύρου κυκλουμένου
αὐτοῦ ψηλά πού πιρπατῖς εἰ χαμηλά πού λάμπεις
μὴν ἴδεις μὴν ἀλόχιας τὸν ἀραμτζιέ μου
εἰ τὴ νταβέρσα βρίσκειται εἰ τ' ὄγουρφο σουμπέτι.
ἴνους μοταίγια τὸν κοπὸν εἰ τὰ διαάρου κλαίνι
ζίνους χειλάγια τὸν φιλοῦν εἰ τὰ διαάρου πύρα
ζίνους χιράγια τὸν χιρτσόν εἰ τὰ διαάρου εἰς τὸν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Το τραγουδούσαν το βράδυ

Μαῖς νύχτουσι

Μαῖς νύχτουσι μαῖ βράδισαι παίειν μετρίη μέρα -
ἔρτει παιδίά μου χιὰ ψουμί ψουμί νά γῶμι βράδυ
μή πάρει μή παλιό υραεῖ ἀπ' ἑσθίου μοναεῖρη
νά πλύνω τὰ λαβώματα πόν' ἔχουν λαβωμένο -
Πιυρό παιδιάγ' τοῦ λάβουμα φαρμάω τό μολύβι
μή πάρειμι μή ἔρτειμι ψηλά βιών Αἰ-θανάει
κόψει υλαδιά μή βράδισιμι μή δαλειμι νά κάτσει
μή δάσειμι τὸν νταμπούρα κι τοῦ καρρα-νισαῖμι
νά βγάλω τοῦ τροχουδὶ μου τοῦ παρασυνιγέρον -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΘΕΡΙΣΜΟΥ

Τὸ τραγουδοῦσαν τὸ δεινόν.

Ἠλιεμ τί ἄρρητες νά βρῆς.

Ἠλιεμ τί ἄρρητες νά βρῆς ἢ ἀρχεῖς νά βασιλεύῃς.
εἰ βλαστηροῦν εἰ ἀρχαῖά, εἰ βλαστηρῶ ὅν κέεμαι
εἰ βλαστηροῦν μικρά πιδιά, πᾶν καρτεροῦν ἐς μάντις
πᾶν εἶνι μετ' τοῦ θιρισμοῦ, πᾶν εἶνι μετ' ἡ ζέου
εἰ βλαστηρῶ ἢ σὺ γαυροῦμαι, πᾶν δὲ νά πᾶν

εἶνι κόρη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

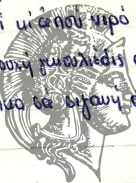

ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ τραγουδῶσαν τὸ Ἀπόγευμα

Ἄερα, δροσιρε

Τράβα, ἄερα δρακιρε, τράβα μὴ καῖδιμένε
γιὰ καὶ δροσιρε τὰ πιδιά τὸν Τειόχια τὸν καμμένου,
πὺ πουλιμαὶ ἐτὴν Τουρμαὶ μ' ὅλα τὰ παλλημαρία,
δίκου φαὶ δίκου φουρὶ μὴ πὺν πρὸ εὐαγεμένοι.
Πέτσον τὰ τόπια εἰν βροχὴ μωσιλιέτις εἰν χαλάει
τὰ αὐτὰ τὰ λιανοντούριμα τὰ εὐγανὴ δροσιρε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ τραγουδοῦσαν τὰ ἡμετέρι
θέλτι ψ' δένδρα ν' ἀνοίξι τι

θέλτι ψ' δένδρα ν' ἀνοίξι θέλτι νά ξηραθῇ τι
στοὺν ἴδιον καιρὸν μὲν κούδουμι μὴ αὐτὸι λημέρ τῶν καί μου
μὲν καρτιρῶ τὴν ἀνοίξι μὴ αὐτὸ τοῦ καλοκαιρί
ν' ἀνοίξ' οὐ φάθρου μὴ ἡ σῆξι νά βιωῦν τὰ λημέρια
ν' ἀρρίξου τ' ἀπουσάματα νά βόλου τὰ πληχμένα
νά πάρου δῖπλα τὰ βουκα δῖπλα τ' ἀρισταύα
νά βρω λημέρια κλεφταῖα μὴ ὅλου χουρταριαμένα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ